

ISLANDSKO ISKUSTVO INTERSEKTORSKE SURADNJE I POLITIKA ZA DJECU Intervju s predstavnicima partnerske ustanove – Gradskog odjela za obrazovanje i mlade u Reykjaviku

Halldóra Sigtryggsdóttir je ravnateljica dječjeg vrtića Osp u Reykjaviku te ima dugogodišnje iskustvo rada kao učiteljica u dječjem vrtiću i osnovnoj školi. Sudjelovala je i u izradi okvira Politike dječjih vrtića o pismenosti i vještinama višejezične djece.

Hákon Sigursteinsson je psiholog uključen u pružanje stručnih usluga za djecu više od 25 godina, a sada obnaša funkciju predsjednika Odbora za prosperitet djece.

Pitanje: S obzirom da islandski holistički pristup ranoj intervenciji, koji je orijentiran na dijete i obitelj te približavanje usluga u zajednici, ima i svoje utemeljenje u Zakonu o integraciji usluga u interesu djece, možete li nam reći koje je sve dobrobiti donijela primjena zakona: što je zahvaljujući zakonu konkretno izmijenjeno u pristupu i suradnji stručnjaka rane intervencije te kako je to utjecalo na živote djece s teškoćama i njihovih obitelji?

Odgovor:

Pružatelji usluga se zalažu za sveobuhvatnu i aktivnu suradnju s djecom i njihovim obiteljima utemeljenu na međusobnom poštovanju i povjerenju. Prema Zakonu, podaci se ne smiju obrađivati bez specifičnog (informiranog) pristanka djeteta i/ili njegove obitelji kako bi se osigurala suradnja s djecom i njihovim obiteljima te kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri poštovala privatnost obitelji.

Smjernice za pružanje usluga rane intervencije u djetinjstvu su: 1. uočiti i analizirati pokazatelje koji ukazuju da djetetove potrebe nisu zadovoljene, 2. reagirati na indikatore koji ukazuju da djetetove potrebe nisu zadovoljene te dati smjernice o programu integracije usluga te 3. uspostaviti kontakt djeteta s obitelji i glavnim koordinatorom. Ta jednostavna i jasna načela su utjecala na drugačiju organizaciju rada među stručnjacima.

S obzirom na činjenicu da se Zakon implementirao prije samo 11 mjeseci, vjerujemo da će s vremenom imati sve veći učinak. Imali smo dobar sustav rane intervencije, ali novi Zakon ga je unaprijedio. Svatko prepoznaje svoju ulogu u timu i činjenicu da nitko ne može sve učiniti sam. Usvojili smo pristup „potrebno je selo da bi se odgojilo dijete“. Island je mala država, što otežava implementaciju relevantnih resursa, posebice resursa utemeljenih na znanstvenim dokazima, ali dobro smo se snalazili prije novog Zakona. Možda je razlog u tome što Island ima malen broj stanovnika te već desetljećima imamo zadovoljavajuće sustave školstva, socijalne zaštite, zaštite djece i zdravstva.

Pitanje: Poznato je da je Island država s vrlo visokim obuhvatom djece u sustavu predškolskog odgoja i obrazovanja. Nažalost, prema podacima Eurostat-a, Hrvatska je na samom začelju EU

Nositelj projekta:

Partner:

Projekt „Koalicija za ranu intervenciju u djetinjstvu“ je podržan kroz Fond za aktivno građanstvo, sredstvima Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova.

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Hrvatske udruge za ranu intervenciju u djetinjstvu i ne odražava nužno stavove donatorica i Upravitelja Fonda.

po uključenosti djece u vrtiće, što je dijelom posljedica i nedovoljnih ljudskih (nedostatak odgojitelja i stručnih suradnika), materijalnih (nedostatak objekata) i financijskih (nedovoljna sredstva jedinica lokalne samouprave za financiranje dječjih vrtića) resursa. Na koji je način ostvaren obuhvat djece ranim i predškolskim odgojem i obrazovanjem od čak 96,3% i tko je za to najviše zaslužan?

Odgovor:

Zakon kaže da je dječji vrtić prva razina obrazovanja za djecu do šeste godine na Islandu. Prema tome, općine imaju obavezu ponuditi ovu uslugu djeci i njihovim obiteljima. Svake se godine izdvajaju određena sredstva za rad dječjih vrtića.

Dječji vrtići djeluju prema glavnom nastavnom planu i programu za dječje vrtiće koje objavljuje Ministarstvo obrazovanja. Svi dječji vrtići na Islandu temelje svoje obrazovne programe na glavnom kurikulumu. Pažljivo se prati i vrednuje stručni rad, s naglaskom na potrebe djece i inkluzivnom obrazovanju, u svim predškolskim ustanovama u zemlji.

Porodiljni dopust na Islandu traje 12 mjeseci, tako da djeca moraju dobiti mjesto u predškolskim ustanovama kada je to moguće. Visoki je udio žena na tržištu rada i to utječe na visoki obuhvat djece u vrtićima.

Pitanje: Istraživanja pokazuju da su u Hrvatskoj usluge rane intervencije fragmentirane, a podrška obitelji i djetetovoj prirodnoj okolini nedostatna. Obitelji lutaju kroz različite sustave (zdravstveni, obrazovni, socijalni i civilni sektor, privatni pružatelji usluga), emocionalno i materijalno se iscrpljuju i gube dragocjeno vrijeme. Kakvu podršku dobiva dijete s teškoćama i njegova obitelj na Islandu?

Odgovor:

Obitelji su na Islandu pogođene na sličan način kao što opisujete i hrvatske obitelji. Često lutaju različitim sustavima bez odgovarajuće podrške. Ovo je posebno izraženo kod obitelji djece s višestrukim čimbenicima rizika i/ili višestrukim teškoćama. I to je možda razlog za implementaciju novog Zakona, koji nalaže da moramo pomoći obiteljima riješiti probleme koje oni prepoznaju kao ključne. Novi Zakon ima prednost pred ostalim zakonima i pravilnicima te se sva uključena ministarstva trenutno bave tim procesom usklađivanja.

Smatra se vrlo važnim da djeca pohađaju ustanove ranog i predškolskog obrazovanja. U vrtićima postoji rutina i okruženje primjereno djeci, a svako dijete stručnjaci opažaju, između ostalog, u područjima socijalnog i emocionalnog razvoja te razvoja komunikacijskih vještina. Posebna pozornost se posvećuje djeci kod koje se prepoznava potreba za većom razinom stručne podrške. Istraživanja su pokazala da rana intervencija u dječjem vrtiću ima značajan povoljan utjecaj na kasniji nastavak učenja i obrazovanja u osnovnoj školi.

Nositelj projekta:

Partner:

City of Reykjavik

Projekt „Koalicija za ranu intervenciju u djetinjstvu” je podržan kroz Fond za aktivno građanstvo, sredstvima Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova.

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Hrvatske udruge za ranu intervenciju u djetinjstvu i ne odražava nužno stavove donatorica i Upravitelja Fonda.